

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
Nursing Service Division, Songklanagarind Hospital

แนวปฏิบัติ/ วิธีการปฏิบัติ WI NUR 3๑๕๐๐ |แ-๐๐3

เรื่อง แนวปฏิบัติการบริหารจัดการยาเสี่ยงสูง (High Alert Drug) ฝ่ายบริการพยาบาล

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หอผู้ป่วย/หน่วยงาน ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

วันที่มีผลบังคับใช้/วันที่ออกเอกสารครั้งแรก

ทบทวนครั้งที่ 1

1 กรกฎาคม 2566

ผู้จัดทำ

ผู้อนุมัติ

คณะกรรมการบริหารระบบยา ฝ่ายบริการพยาบาล

(พว. ยูพา แก้วมณี)

หัวหน้าฝ่ายบริการพยาบาล

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับพยาบาลในการบริหารจัดการยาที่มีความเสี่ยงสูง
2. เพื่อป้องกันและลดความคลาดเคลื่อนทางยาจากการบริหารยาที่มีความเสี่ยงสูง
3. เพื่อป้องกันและลดความรุนแรงของเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการบริหารยาที่มีความเสี่ยงสูง

นิยามศัพท์:

1. ยาที่มีความเสี่ยงสูง (High Alert Drug: HAD) หมายถึง ยาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดความผิดพลาดในกระบวนการรักษาและก่อให้เกิดอันตราย อาจถึงแก่ชีวิตหากเกิดความผิดพลาดในการใช้ยา หรือบริหารยา (รายการยาดังเอกสารแนบ ที่ 1)
2. เกณฑ์ในการคัดเลือกยาความเสี่ยงสูงระดับโรงพยาบาล
 - ก. เป็นรายการยาที่สถาบันเพื่อการปฏิบัติที่ปลอดภัยด้านการใช้ยา (ISMP (Institute for safe Medication Practices) ประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดไว้ และเป็นยาในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์
 - ข. เป็นรายการยาที่เคยเกิดเหตุการณ์ความคลาดเคลื่อนกับผู้ป่วย ส่งผลให้เกิดอันตรายชั่วคราว และต้องบำบัดรักษา (severity type E ขึ้นไป)

หน้าที่ความรับผิดชอบ

พยาบาล: บริหารจัดการยาทุกกระบวนการตั้งแต่ รับคำสั่งยา ตรวจสอบคำสั่ง สร้างการ์ดยา ตรวจสอบยา จัดเตรียมและบริหารยา และติดตามเฝ้าระวังสังเกตอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูง

ขั้นตอนการปฏิบัติ

การบริหารยาที่มีความเสี่ยงสูงให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการให้ยาตามแนวปฏิบัติการบริหารยาทั่วไปสำหรับพยาบาล และมีข้อปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
Nursing Service Division, Songklanagarind Hospital

การรับคำสั่งการใช้ยา

1. พยาบาลรับคำสั่งยาที่มีความเสี่ยงสูงเฉพาะที่มีการสั่งยาในโปรแกรมการสั่งยาเท่านั้น โดยห้ามสั่งใช้ยาด้วยวาจา เว้นแต่กรณีจำเป็นที่มีผลคุกคามต่อชีวิตของผู้ป่วยต้องปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด และต้องบันทึกข้อมูลยาที่สั่งใช้ด้วยวาจาในระบบ HIS ภายใน 8 ชั่วโมง

2. พยาบาลผู้รับคำสั่งการใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูงต้องทบทวนผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการหรือค่าพารามิเตอร์ที่สำคัญและจำเป็น รวมทั้งข้อห้ามใช้และปฏิกิริยาระหว่างยา (drug interaction) กับยาอื่น ๆ ที่ผู้ป่วยได้รับ

3. พยาบาลผู้รับคำสั่งการใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูง ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของปริมาณยา (dose) ที่ผู้ป่วยควรได้รับ โดยเฉพาะยาผสม แพทย์ต้องระบุหน่วยความเข้มข้นที่เข้าใจตรงกัน เช่น mg/ml, mcg/ml หากพบข้อผิดพลาดหรือข้อสงสัยให้สอบถามกับแพทย์ผู้สั่งการรักษาทันที

การตรวจรับยา การตรวจรับยาที่มีความเสี่ยงสูงจากฝ่ายเภสัชกรรม โดยยาต้องบรรจุในซองยา High alert drug (เอกสารแนบ 2)

การบริหารยา

1. กรณีสร้างการรศดยาที่มีความเสี่ยงสูงใหม่ ต้องมีการตรวจสอบการรศดยาซ้ำโดยพยาบาลอีกคนกับคำสั่งการรักษาของแพทย์ทุกครั้ง

2. กรณียาผสมที่ให้หยุดต่อเนื่องทางหลอดเลือดดำ ในการเริ่มให้ยา dose แรก, การเติมยา และการปรับเปลี่ยน dose ยา ให้พยาบาลอีกคน double check ที่ข้างเตียงผู้ป่วยก่อนให้ยาทุกครั้ง

3. ในขั้นตอนการเตรียมยาและผสมยา พยาบาลต้องปฏิบัติตามข้อมูลที่ระบุในโปรแกรม high alert drug หรือเอกสารกำกับยาอย่างเคร่งครัด

4. การบริหารยารูปแบบยาฉีดเข้าหลอดเลือดดำ ให้ใช้ visual control โดยติดสติ๊กเกอร์ตามเอกสารแนบ 3 syringe ยา/ขวดยา/กระเปาะ volutrol ในกรณีบริหารยารูปแบบฉีดเข้าหลอดเลือดดำต่อเนื่อง ให้ใช้ visual control โดยติดสติ๊กเกอร์ตามเอกสารแนบ 3 และแขวนป้ายยา High alert drug เพิ่มตามเอกสารแนบ 4 และเฝ้าระวังอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา

5. ใช้เครื่อง Infusion pump/Syringe pump ควบคุมการไหลของยาตามเกณฑ์การบริหารยา HAD ทุกครั้ง

การติดตามเฝ้าระวัง พยาบาลต้องติดตามเฝ้าระวังและบันทึกผลการใช้ยา โดย

- ติดตามและบันทึกผลการเฝ้าระวังจากการได้รับยาเสี่ยงสูงในบันทึกทางการพยาบาล อย่างน้อยแหวลละ 1 ครั้ง ตามคู่มือการใช้ยาความเสี่ยงสูงโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ (เอกสารแนบ 5)
- หากพบอาการไม่พึงประสงค์ ให้การช่วยเหลือเบื้องต้น และรายงานแพทย์ พร้อมลงบันทึกทางการพยาบาล

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
Nursing Service Division, Songklanagarind Hospital

การทำลายยา

- ยาที่เปิดใช้แล้วหรือผู้ป่วย/หน่วยงาน ต้องส่งทำลายตามแนวทางคัดแยกขยะของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์
- ยาความเสี่ยงสูงที่เป็นกลุ่มยาเสพติดให้โทษ เช่น morphine, fentanyl, midazolam เป็นต้น ให้บันทึกการทิ้งยาในโปรแกรมการทิ้งยา และลงชื่อพยาบาลผู้ทิ้งยา 2 คน
- กรณียาเหลือที่ยังไม่ได้เปิดใช้ ให้บันทึกส่งคืนยาในระบบ HIS และส่งคืนยาแก่ยังฝ่ายเภสัชกรรม เพื่อให้มียาเหลือคงค้างในหอผู้ป่วย/หน่วยงาน

การเก็บรักษา

- การจัดเก็บยาสำรองที่หอผู้ป่วย
 - จัดให้มีพื้นที่เฉพาะในการจัดเก็บ โดยแยกจากยาทั่วไปอื่น ๆ โดยทำสัญลักษณ์เป็นกรอบสีแดงแสดงบริเวณที่จัดเก็บที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน (เอกสารแนบ 6)
 - หน้ากล่องจัดเก็บยา เขียนชื่อยาด้วยตัวอักษรสีขาว พื้นแดง
 - จำกัดการเข้าถึงของผู้ไม่เกี่ยวข้องกับยาความเสี่ยงสูงที่เป็นกลุ่มยาเสพติดให้โทษ เช่น morphine, fentanyl, midazolam ต้องจำกัดการเข้าถึงโดยต้องใส่ในตู้หรือลิ้นชักที่ล็อกเสมอและต้องมีการจัดทำบัญชี ควบคุมการจัด จ่ายยา และตรวจสอบจำนวนคงเหลือของยาอย่างสม่ำเสมอ
- ยาผู้รับบริการ บรรจุในซองยา High alert drug เก็บในกล่องยาผู้ป่วยเป็นรายคน

ตัวชี้วัด (เฉพาะชื่อ ไม่กำหนดเป้าหมาย ถ้ามีสูตร ให้ใส่สูตรด้วย)

อุบัติการณ์อันตรายรุนแรงจากการให้ยาเสี่ยงสูงและยาเคมีบำบัด ระดับความรุนแรง E-I =
จำนวนครั้งของอุบัติการณ์อันตรายรุนแรง (ระดับ E ขึ้นไป) จากการให้ยาที่เสี่ยงสูงและยาเคมีบำบัด ภายใน 3 เดือน

การประเมินผล (วิธีการประเมิน) ตามรายงานอุบัติการณ์ความคลาดเคลื่อนทางยา ฝ่ายบริการพยาบาล

เอกสารอ้างอิง:

- คู่มือโปรแกรม HIS โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
- ประกาศคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรื่อง นโยบายการจัดการยาเสี่ยงสูง ณ.วันที่ 25 มกราคม พ.ศ.2566
- มติการประชุมคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด ครั้งที่ 1/2566 วันที่ 18 มกราคม 2566
- แนวทางการปฏิบัติเรื่อง การบริหารยากลุ่มความเสี่ยงสูง ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 4/ 2564

เอกสารแนบ

เอกสารแนบ 1 รายการยาความเสี่ยงสูงระดับโรงพยาบาล รวม 92 รายการ

๑.	Adrenaline (IV)	Adrenergic agonists, IV	ก.
๒.	Dopamine (IV)	Adrenergic agonists, IV	ก.
๓.	Norepinephrine (IV)	Adrenergic agonists, IV	ก.
๔.	Labetalol (IV)	Adrenergic antagonists, IV	ก.
๕.	Ketamine (IV)	Anesthetic agents, general, inhaled and IV	ก.
๖.	Propofol (IV)	Anesthetic agents, general, inhaled and IV	ก.
๗.	Amiodarone (IV)	Antiarrhythmics, IV	ก.
๘.	Lidocaine (IV)	Antiarrhythmics, IV	ก.
๙.	Heparin (IV)	Antithrombotic agents	ก.
๑๐.	Heparin unit/ml (IV)	Antithrombotic agents	ก.
๑๑.	Enoxaparin (IV)	Antithrombotic agents	ก.
๑๒.	Tinzaparin (IV)	Antithrombotic agents	ก.
๑๓.	Warfarin (Oral; Tab)	Antithrombotic agents	ก.
๑๔.	Actinomycin D (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๑๕.	Asparaginase (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๑๖.	Azacididine (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๑๗.	Bendamustine (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๑๘.	Bleomycin (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๑๙.	Bortezomib (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๒๐.	Busulphan (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๒๑.	Cabazitaxel (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๒๒.	Capecitabine (Oral; Tab)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๒๓.	Carboplatin (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๒๔.	Carmustine (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๒๕.	Chlorambucil (Oral; Tab)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๒๖.	Cisplatin (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๒๗.	Cyclophosphamide (IV, Oral; Tab)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๒๘.	Cytarabine (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๒๙.	Docetaxel (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๓๐.	Doxorubicin (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๓๑.	Doxorubicin hydrochloride, Liposome (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๓๒.	Epirubicin (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๓๓.	Eribulin (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๓๔.	Etoposide (IV, Oral; Cap)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๓๕.	Fludarabine (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๓๖.	Fluorouracil (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๓๗.	Gemcitabine (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๓๘.	Hydroxyurea (Oral; Cap)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๓๙.	Idarubicin (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๔๐.	Ifosfamide (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.
๔๑.	Irinotecan (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ก.

୧୭.	Lenalidomide (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୧୮.	Melphalan (IV, Oral; Tab)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୧୯.	Methotrexate (IV, Oral; Tab)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୨୦.	Mercaptopurine (Oral; Tab)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୨୧.	Mitomycin (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୨୨.	Mitoxantrone (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୨୩.	Oxaliplatin (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୨୪.	Paclitaxel (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୨୫.	Pemetrexed (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୨୬.	Thalidomide (Oral; Cap)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୨୭.	Thioguanine (Oral; Cap)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୨୮.	Topotecan (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୨୯.	Tegafur, Gimeracil, and Oteracil potassium (Oral; Cap)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୩୦.	Tegafur and Uracil (Oral; Cap)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୩୧.	Vinblastine (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୩୨.	Vincristine (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୩୩.	Vinorelbine (IV)	Chemotherapeutic agents, parenteral and oral	ନ.
୩୪.	Regular insulin (SC, IV)	Insulin, subcutaneous and IV	ନ.
୩୫.	Amphotericin B (Liposomal) (IV)	Liposomal forms of drugs	ନ.
୩୬.	Chloral hydrate (Oral; Sol)	Moderate and minimal sedation agents, oral, for children	ନ.
୩୭.	Dexmedetomidine (IV)	Moderate sedation agents, IV	ନ.
୩୮.	Midazolam (IV)	Moderate sedation agents, IV	ନ.
୩୯.	Cisatracurium (IV)	Neuromuscular blocking agents	ନ.
୪୦.	Rocuronium (IV)	Neuromuscular blocking agents	ନ.
୪୧.	Succinylcholine (IV)	Neuromuscular blocking agents	ନ.
୪୨.	Fentanyl (IV, Transdermal)	Opioids	ନ.
୪୩.	Morphine (IV, Oral; Tab, Cap, Syrup)	Opioids	ନ.
୪୪.	Nitroprusside (IV)	Specific Medications	ନ.
୪୫.	Dipotassium phosphate (IV)	Specific Medications	ନ.
୪୬.	Magnesium sulfate (IV)	Specific Medications	ନ.
୪୭.	Potassium chloride (IV)	Specific Medications	ନ.
୪୮.	Tenofovir (Oral; Tab)	Specific Medications	୩.
୪୯.	Zidovudine (Oral; Cap)	Specific Medications	୩.
୫୦.	Ganciclovir (IV)	Specific Medications	୩.
୫୧.	Calcium Gluconate (IV)	Specific Medications	୩.
୫୨.	Azathioprine (Oral; Tab)	Immunosuppressant agents, oral and parenteral	୩.
୫୩.	Tacrolimus (Oral; Cap)	Immunosuppressant agents, oral and parenteral	୩.
୫୪.	Cyclosporine (IV, Oral; Sol, Tab)	Immunosuppressant agents, oral and parenteral	୩.
୫୫.	Barium sulfate (Oral; Susp)	Contrast media, oral and parenteral	୩.

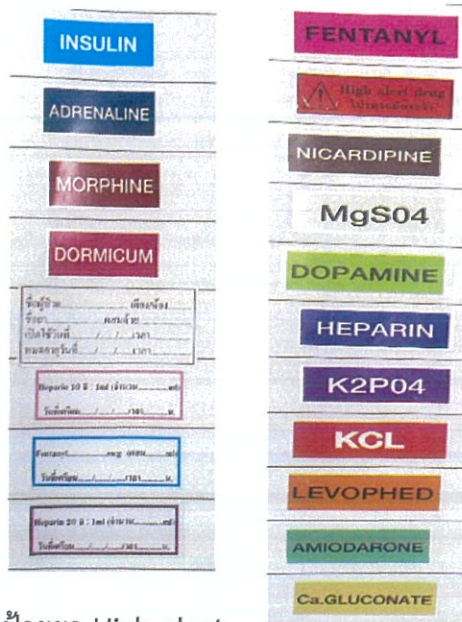
๘๑.	Ethiodized Oil (IV)	Contrast media, oral and parenteral	ข.
๘๒.	Gadobutrol (IV)	Contrast media, oral and parenteral	ข.
๘๓.	Gadoterate Meglumine (IV)	Contrast media, oral and parenteral	ข.
๘๔.	Gadoxetate disodium (IV)	Contrast media, oral and parenteral	ข.
๘๕.	Iodixanol (IV)	Contrast media, oral and parenteral	ข.
๘๖.	Iobitridol (IV)	Contrast media, oral and parenteral	ข.
๘๗.	Iohexol (IV)	Contrast media, oral and parenteral	ข.
๘๘.	Iomeprol (IV)	Contrast media, oral and parenteral	ข.
๘๙.	Iopamidol (IV)	Contrast media, oral and parenteral	ข.
๙๐.	Iopromide (IV)	Contrast media, oral and parenteral	ข.
๙๑.	Ioversal (IV)	Contrast media, oral and parenteral	ข.
๙๒.	Ioxitalamate Meglumine and sodium ioxitalamate (IV)	Contrast media, oral and parenteral	ข.

เอกสารแนบ 2 ของชิปสำหรับบรรจุยาเสี่ยงสูง

เอกสารแนบ 3

sticker visual control ที่มีชื่อยา HAD

เอกสารแนบ 4 ป้ายยา High alert

drug

เอกสารแนบ 5 คู่มือ
นครินทร์

การใช้ยาความเสี่ยงสูงโรงพยาบาลสงขลา

เอกสารแนบ 6.
เสี่ยงสูง (High Alert Drug)

ตัวอย่างภาพพื้นที่เฉพาะในการจัดเก็บยา

